

Держава витратила понад 70 мільйонів гривень на людей, які за 6 років не спромоглися закрити 4 суди

Читати на руському

Держава витратила понад 70 мільйонів гривень на людей, які за 6 років не спромоглися закрити 4 суди

Процедури ліквідації трьох вищих спеціалізованих судів – Вищого господарського суду України, Вищого адміністративного суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ та Верховного Суду України – неабияк затягнулися

Як зазначав видання [NGL.media](#), процес ліквідації цих судів стартував ще у 2017-2018 рр., але досі не завершений. Це означає, що вже шість років ці суди не працюють, проте держава продовжує витрачати на них сотні мільйонів гривень. Окрім суддів, які за цей час отримали [майже 250 млн грн](#), не здійснюючи жодного правосуддя, держава платила і членам ліквідаційних комісій, які мали б провести процедуру закриття – як правило, це працівники апарату тих же судів. Загалом за шість років 53 працівників ВГСУ, ВАСУ, ВССУ і ВСУ були членами ліквідаційної комісії, і їхні зарплати вже обійшлися платникам податків у понад 70 млн грн. Журналісти видання [NGL.media](#) дослідили, хто ці люди і чому їм платять за що марну, на нашу думку, роботу.

Навіщо взагалі ліквідувають інші суди?

У 2016 році в Україні стартувала реформа судової системи. Тоді Верховна Рада внесла зміни до Конституції щодо правосуддя та ухвалила закон «Про судоустрій і статус суддів», які передбачали передачу повноважень трьох вищих спеціалізованих судів новому Верховному Суду, створеному замість Верховного Суду України. Відповідно, ВГСУ, ВАСУ, ВССУ і ВСУ підлягали ліквідації. Процес ліквідації вищих спеціалізованих судів розпочато наприкінці 2017 року, а Верховного Суду України трішки пізніше – у середині 2018-го.

Разом з цим Державна судова адміністрація України утворила ліквідаційні комісії, до яких перейшли усі повноваження з управління судами. Саме ці комісії мали б відповідати за процедуру ліквідації. Вони готують юридичні особи судів до припинення, зокрема, стягують заборгованості з дебіторів, розбирають з кредиторами, розраховуються з працівниками, інвентаризують майно та передають правонаступнику – Верховному Суду.

Перші ліквідаційні усіх чотирьох судів [налічували](#) загалом 49 членів: від дв'ясти до 17 осіб у кожній. Усі вони були штатними працівниками апарату цих судів. Головою ліквідаторів ВСУ та ВССУ призначили тодішнього виконуючого обов'язки керівника апарату обидвох судів Валентина Сердюка, ліквідаторів ВГСУ очолила начальниця управління фінансового забезпечення та бюджетного планування, голова бухгалтерії цього суду Любов Соловйова, а ВАСУ – керівник його апарату Олександр Шевченко.

Олександр Шевченко (фото профілю Viber)

«На той час, враховуючи, що питань, які треба було вирішити під час процедури ліквідації, з самого її початку, було багато, було декілька ліквідаційних комісій [...] – згадує Олександр Шевченко. – Тоді ми передали майно, передали приміщення, передали засоби і кошти, всі, які були у Вищого адміністративного суду, до Верховного суду [...]. І коли керівництво Державної судової адміністрації і Верховного Суду побачило, що лівую частку всієї роботи виконано, вирішили призначити єдиного-єдиного голову ліквідаційної комісії трьох вищих спеціалізованих судів і Верховного Суду України. Головою всіх судів, що ліквідуються, стала Соловйова Любов Володимирівна [...]. Я тоді з голови ліквідаційної Вищого адміністративного суду України став її членом».

Заміна ліквідаторів

Основну роботу з підготовки до припинення судів ліквідатори фактично зробили за перші півроку своєї діяльності, тож кількість членів комісії у 2019 році теж сильно зменшилася. Бже у значно скороченому складі і під головуванням Любові Соловйовій вони проіснували більше чотирьох років – з середини 2018-го до кінця 2022 року.

Для тодішніх ліквідаторів їхня заміна стала несподіванкою, зокрема, і для голови ліквідаційної чотирьох судів Любові Соловйовій.

Любов Соловйова (фото Facebook)

«Так вирішило керівництво Верховного Суду, може, захотіло нових облич, зручніше працювати з новими членами комісії. Для мене це теж було дивно. Вони це зробили [призначили новий склад комісії] без попередження – розказує Любов Соловйова. – Як уже був наказ про новий склад ліквідаційних комісій, у січні 2023 року, я звільнилася».

Державна судова адміністрація не відповіла на питання [NGL.media](#) про причину зміни. Олександр Шевченко також не потрапив до оновленого складу ліквідаційної комісії, але, на відміну від Соловйової, він не звільнився і продовжує обіймати посаду керівника апарату ВАСУ.

«Виходить так, що певна група осіб приїшла в ліквідаційні комісії, не я їх обрав, я не можу коментувати, чому вони призначили. Я не знаю, чесно, – запевняє Шевченко. – Але ту роботу, той функціонал, який я виконував, я продовжує його виконувати, у тому числі те, що стосується ліквідаційних заходів Вищого адміністративного суду».

Брак спеціалістів

Щороку офіційний штат апарату судів у процесі ліквідації скорочується і, що логічно, зважаючи на зменшення обсягу роботи у непрацюючих судах.

За даними Рахункової палати у 2021 році в апараті ВСУ, ВГСУ, ВАСУ і ВССУ налічувалося 83 працівника. Зараз, за [словами](#) нинішнього голови ліквідаційних комісій Ігоря Романків, в апараті трьох вищих спеціалізованих судів залишилися шестеро осіб

До оновлених ліквідаційних комісій трьох вищих спеціалізованих судів та ВСУ входять практично одні і ті ж люди, розбіжність лише у кількості членів: від семи до дев'яти осіб, четверо з яких не є працівниками апарату судів.

Наприклад, Олександр Косенко – [назвавших](#) відділу безпеки та охорони праці управління організації розпорядження державним майном Верховного Суду, а Андрій Ващенко – [словами](#) спеціаліст управління з питань об'єктів державної власності відділу адміністрування нерухомого майна Державної судової адміністрації України.

Наразі у штаті апарату трьох вищих спеціалізованих судів у стані ліквідації залишилися всього шестеро працівників, і п'ятеро з них (окрім керівника апарату ВАСУ Олександра Шевченка) потрапили до складу їхніх ліквідаційних комісій.

Запущена працівників інших судових структур до процесу ліквідації теперішній голова усіх чотирьох ліквідаційних комісій Ігор Романків пояснює браком відповідних спеціалістів. «Якщо вистежи за дужки Верховний Суд України, який не хотів робити процедуру ліквідації і ризикати шляхами чинив спротив, то три інші суди: Вищий господарський, Вищий адміністративний, Вищий спеціалізований – вони фактично виконували план ліквідації і дійшли до того, що там, якщо не помиляюся, залишилися шість працівників на всі три суди, які фактично добробють цю роботу. Бракує люди мінімальну кількість працівників і достатньо великий об'єм роботи ми залучаємо для консультацій інших фахівців», – каже Романків.

Члени і гроші

Ігор Романків – нове обличчя у судовій системі. З 2010 року він працював у ПАТ «Укразлізниця», зокрема, у 2016-му його призначили директором з пасажирських перевезень і сервісу, згодом, у 2018-му звільнили через завершення трудової угоди. Проте Романків у суді намагався визнати це рішення неправомірним, але це [зміг](#).

До роботи в «Укразлізниця» Романків [розповів](#) Контрольно-ревізійне управління у Тернопільській області та був [підозрюваний](#) Тернопільської обласної. На питання [NGL.media](#), як і чому він потрапив до судової системи, Романків відповів: обічно – «зпрогнозували».

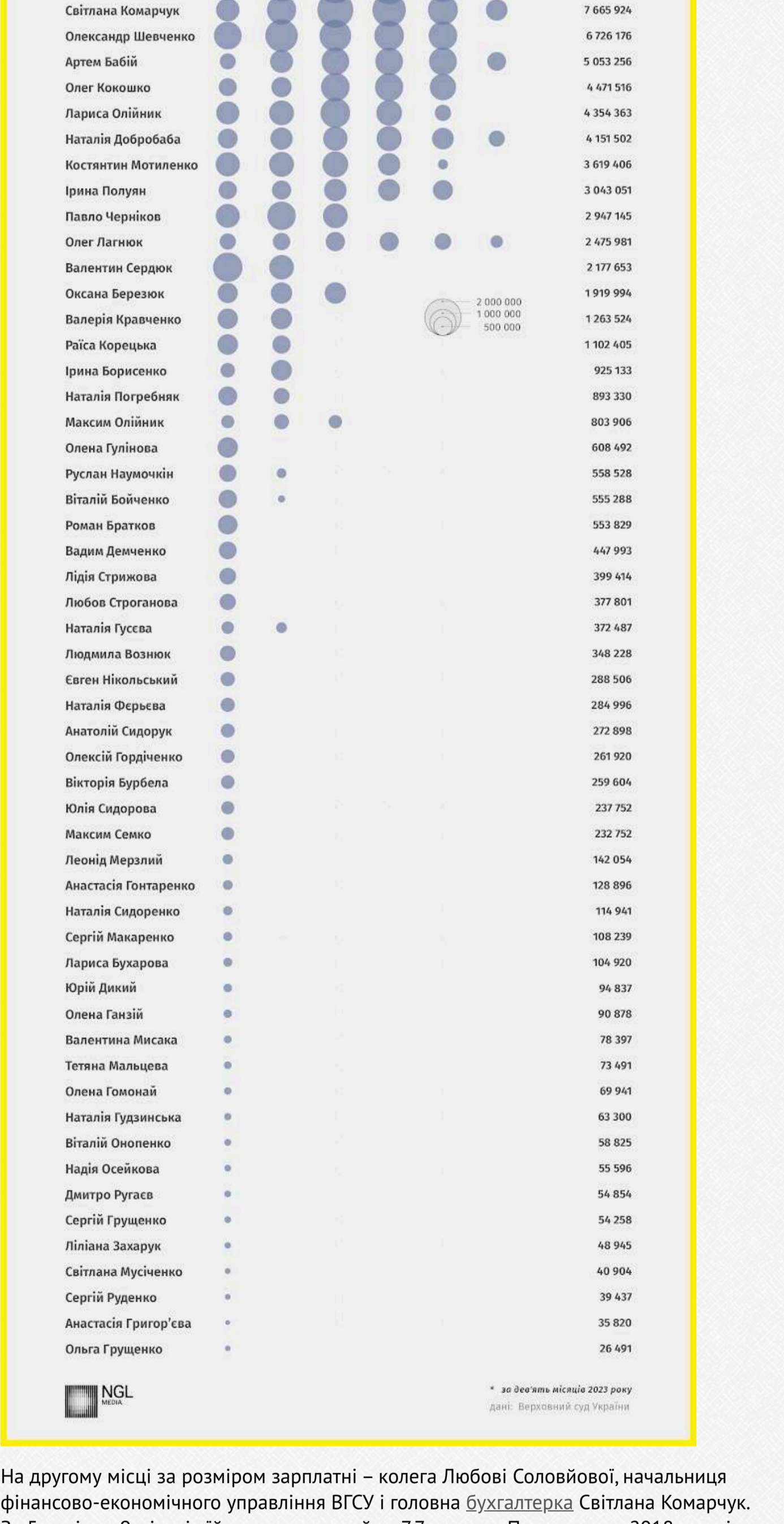
Ігор Романків (фото LB.ua)

У листопаді 2022 року Державна судова адміністрація призначила Ігоря Романків тимчасово виконуючим обов'язки керівника апарату Вищого суду з питань інтелектуальної власності і одночасно головою ліквідаційних комісій ВСУ, ВГСУ, ВАСУ і ВССУ. Створення Вищого суду з питань інтелектуальної власності [передбачала](#) все та ж судова реформа 2016 року, проте він досі існує лише на папері, адже судді туди не призначені.

«Що стосується початку роботи цього суду; ми все підготували. А поки він не запровадимо повноцінно, у мене є достатньо часу, щоб займатися іншою роботою, яку мені доручили голова Державної судової адміністрації і голова Верховного Суду», – пояснює Ігор Романків своє керівництво відразу п'ятьма судами, нехай і непрацюючими.

Формально, як розповів Романків, для усіх членів ліквідаційних комісій ця робота – це додаткове навантаження, яке окремо не оплачується. Усі вони отримують зарплати лише за основним місцем роботи. Як тимчасово виконуючому обов'язки керівника апарату Вищого суду з питань інтелектуальної власності Ігорю Романків у 2023 році нараховували в середньому 46 тис. грн на місяць. Загалом же за 12,5 місяців роботи у непрацюючих судах його зарплата становила близько 640 тис. грн – це вчетверо менше зарплати попередньої голови ліквідаційної чотирьох судів.

Начальницю управління фінансового забезпечення та бюджетного планування, головний бухгалтер ВГСУ Любові Соловйові за п'ять років головування у ліквідаційній нараховували 9,7 млн грн зарплати. Якщо у 2018 році це в середньому було по 128 тис. грн/міс., то у 2021-му – вже по 195 тис. грн/міс. Це найвища нарахована зарплата за рік серед усіх членів ліквідаційної за весь час їхнього існування.

На другому місці за розміром зарплатні – колега Любові Соловйовій, начальниця фінансово-економічного управління ВГСУ і голова бухгалтерії Світлана Комарчук. За 5 років та 9 місяців її нараховували майже 7,7 млн грн. Починаючи з 2018 року і досі вона залишається незалежно членкинею ліквідаційних комісій.

Якщо на початку роботи її нараховували в середньому 66 тис. грн/міс., то в 2020-му стягнули максимум – 161 тис. грн/міс. Наступні роки нараховували для Комарчук поволі зменшувалися: 139 тис. грн/міс у 2021-му і 110 тис. грн/міс у 2022-му, а от у 2023 році, з приходом нового голови ліквідаційної, впала аж до 75 тис. грн/міс. Грошей стало менше, а от роботи більше – вона залишилася єдиним бухгалтером на три вищих спеціалізованих суди.

«У мене по трьох судах є право другого підпису. Мене так гарно «нагородили», удостоїли честі за шість років: повісили все [по роботі], що тільки можна. Я [тепер] як універсальна людина: одна на всіх, – жаліється Світлана Комарчук. – Раніше були люди, які виконували обов'язки [бухгалтерів у вищих спеціалізованих судах], а потім їх заміннили – і літаро хто-куди».

Сьогодні весь апарат ВАСУ складається з двох працівників – бухгалтерка Світлана Комарницька і керівник апарату Олександр Шевченко, про якого ми згадували раніше. Олександр Шевченко, як він розповів, працює у ВАСУ з моменту його заснування у 2005 році – почінав помічником судді, а у 2015-му призначений керівником апарату. За п'ять років членкинею ліквідаційної комісії його зарплата становила 6,7 млн грн – в середньому від 94,5 до 131 тис. грн/міс.

«Я що всю роботу знаю. Тому, можливо, зараз ніхто не шукає мені якоїсь заміни. Бо це треба виділяти гроші на одного, а трьох-чотирьох людей, – пояснює Олександр Шевченко. – Враховуючи, що працівників фактично з кожним днем було все менше, я потімешку забираю на себе їхній функціонал. Зараз я працюю за діловода, юриста, кадровика і архіваріуса».

Загалом за шість років існування через ці ліквідаційні комісії пройшли 55 працівників судів і їхня робота вже обійшлася платникам податків у понад 70 млн грн. При цьому, попри значне скорочення чисельності апарату судів у процесі ліквідації, остаточно розпустити їх не можна, поки у штаті залишаються судді. Мова йде про 43 суддів, які вже роками не розглядають справи, але продовжують отримувати непогані зарплати.

У 2020 році судді ВСУ оскаржили зміни до Конституції 2016 року. Тоді Конституційний Суд [визнав](#) ліквідацію ВСУ неконституційною. Це означає, що судді ВСУ мають право чинити правосуддя так само, як і судді Верховного Суду, тож вони чекають на переведення у новостворений суд.

На переведення до апеляційних або місцевих судів чекають і судді трьох вищих спеціалізованих судів. Відповідні рекомендації має надати Вища кваліфікаційна комісія суддів України, а Вища рада правосуддя ухвалити рішення. Проте за шість років через [визнав](#) рішення вони цього не зробили.

Вирішити питання ліквідації судів та подальшу долю суддів, які залишилися у їхніх штабах, має [завжди](#) ухвалений наприкінці листопада 2023 року Верховною Радою і уже підписаний президентом. Зокрема, цей закон, який набуде чинності 27 грудня, передбачає, що Верховний Суд України буде перейменовано у Верховний Суд, відповідно судді ВСУ автоматично стануть суддями ВС.

Щодо судів вищих спеціалізованих судів, то вони впродовж 30 днів після набуття законом чинності, зможуть подати заяви на переведення без конкурсу до будь-якого апеляційного або місцевого суду, в якому буде вакансія. Ще 30 днів Вища кваліфікаційна комісія суддів (ВККС) матиме на те, щоб задовольнити ці заяви.

Теги: Романів Ігор, Косенко Андрій, Шевченко Олександр, Соловйова Любов, Сердюк Валентин, Вищий спеціалізований суд України, ВАСУ, ВССУ, Верховний суд, Верховний Суд України, Верховний Суд, Голова спеціалізованих судів України, Судді, суди

Микола Розділюк
РЕДАКТОР РОЗДІЛУ «НОВИНИ СВІТУ»

27 лютого 2024 р., 14:27 Переглядів: 2643 Контентарі: 1

Роздрукувати Надіслати товаришу

Коментарі: comments powered by Disqus